 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/PDI;QP2	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	<p style="text-align: center;">POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH</p>	Wydanie nr: 3 z dnia: 16.01.2020	
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA DIAGNOSTYKI IMMUNOLOGICZNEJ		Strona	Liczba załączników
		1 z 6	0
MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

I. Cel procedury


Celem wprowadzenia procedury jest ujednoczenie zasad pobierania materiału laboratoryjnego do badań wykonywanych w Pracowni Diagnostyki Immunologicznej Zakładu Mikrobiologii i Immunologii Klinicznej oraz ograniczenie do minimum lub całkowite wyeliminowanie ryzyka powstawania błędów przedlaboratoryjnych.

II. Zakres stosowania procedury

Procedura obowiązuje wszystkich pracowników Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” (IPCZD) pobierających materiał do badań, pracowników Punktu Pobrania Materiału biologicznego do badań diagnostycznych, pracowników Pracowni Diagnostyki Immunologicznej oraz pracowników placówek ochrony zdrowia zlecających i pobierających materiał do badań wykonywanych w Pracowni Diagnostyki Immunologicznej Zakładu Mikrobiologii i Immunologii Klinicznej IPCZD.

III. Opis postępowania


1. Sposób pobrania i przygotowania materiału do badania zależy od rodzaju materiału oraz typu zleconego badania.
2. Każdy rodzaj materiału biologicznego, pobieranego do badań do Pracowni Diagnostyki Immunologicznej należy traktować jako zakaźny.
3. Sposób pobierania materiału biologicznego do badania w Pracowni Diagnostyki Immunologicznej nie może zmieniać jego właściwości.
4. Materiał biologiczny do badań rutynowych wykonywanych w Pracowni Diagnostyki Immunologicznej należy pobierać wyłącznie na podstawie prawidłowo wypełnionego zlecenia (PX_ZMK;QP1- Zlecenie badań laboratoryjnych):
 - A. Nie później niż do godziny 10.00
 - B. Na czczo po wypoczynku nocnym
 - C. Przy zachowaniu dotychczasowej diety
 - D. Przed leczeniem lub po ewentualnym odstawieniu leków mogących wpływać na poziom ocenianych parametrów, o ile nie zaburza to procesu terapeutycznego
 - E. Gdy ze względów medycznych pacjent nie może być na czczo, może spożyć leki, węglowodanowy posiłek, a po upływie około 3 godzin należy dokonać pobrania krwi.
5. Krew na test transformacji blastycznej TTB należy pobierać tylko i wyłącznie:
 - A. W poniedziałek lub w czwartek do godziny 14.00
 - B. We wtorek lub w piątek do godziny 12.00
 - C. Krwi na ww. badanie nie należy pobierać w środę
 - D. W dni wolne od pracy przypadające w tygodniu (od poniedziałku do piątku) - ze względów metodycznych termin pobrania materiału na TTB należy ustalić telefonicznie z Pracownią Diagnostyki Immunologicznej – tel.: 22 815 71 67.

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/PDI;QP2	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH	Wydanie nr: 3 z dnia: 16.01.2020	
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA DIAGNOSTYKI IMMUNOLOGICZNEJ		Strona	Liczba załączników
		2 z 6	0
MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

6. Mocz do badania należy pobrać po wykonaniu toalety z drugiej porannej porcji moczu, ze środkowego strumienia, do plastikowego pojemnika na mocz.

7. Wymagania dotyczące rodzaju i ilości materiału do badań oraz pojemników stosowanych do pobrania materiału:


Lp.	Rodzaj badania	Rodzaj pobranego materiału	Rodzaj probówki
1.	Aktywność hemolityczna dopełniacza	Krew żylna pobrana na "skrzep"*	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
2.	Inhibitor C1 esterazy - aktywność	Krew żylna pobrana na 3,2% cytrynian sodu.	Probówka próżniowa z antykoagulantem. (3,2% cytrynian sodu) 1,2ml „zielony korek”- IPCZD.
3.	Inhibitor C1 esterazy - ilościowo	Krew żylna pobrana na "skrzep"*	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
4.	Składnik C3 dopełniacza	Krew żylna pobrana na "skrzep"*	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
5.	Składnik C4 dopełniacza	Krew żylna pobrana na "skrzep"*	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
6.	Krążące kompleksy immunologiczne C1q	Krew żylna pobrana na "skrzep"*	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
7.	Test transformacji blastycznej limfocytów	Krew żylna pobrana na heparynę litową	Probówka próżniowa z antykoagulantem – 2 probówki 2,7 ml.(heparyna litowa) „pomarańczowy korek”- IPCZD
8.	Białka w moczu: α-1 mikroglobulina	Mocz jednorazowy z drugiej porannej porcji moczu	Pojemnik jednorazowy przeznaczony do pobierania próbek moczu. Z porcji napełnić dwie probówki eppendorffa o objętości 1,5ml
9.	α-2 Makroglobulina		
10.	Albumina		
11.	Immunoglobulina G		
12.	Wolne łańcuchy lekkie kappa		
13.	Wolne łańcuchy lekkie lambda		
14.	α-1 antytrypsyna	Krew żylna pobrana na "skrzep"*	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
15.	Białko monoklonalne	Krew żylna pobrana na "skrzep"*	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/PDI;QP2			
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH		Wydanie nr: 3 z dnia: 16.01.2020		
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA DIAGNOSTYKI IMMUNOLOGICZNEJ			Strona	Liczba załączników	
			3 z 6	0	
MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA					

16.	Prążki oligoklonalne	Niezbędne jednoczesne pobranie PMR i krwi. PMR pobrany do jałowej probówki polistyrenowej, krew żylna pobrana na „skrzep”**	Jałowa probówka polistyrenowa na PMR. Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
17.	Ceruloplazmina	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
18.	Cystatyna C	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
19.	Immunoglobulina A	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
20.	Immunoglobulina G	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
21.	Immunoglobulina M	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
22.	Podklasy immunoglobuliny G (1-4)	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 2,7ml „biały korek” -IPCZD
23.	Wolne łańcuchy lekkie kappa	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
24.	Wolne łańcuchy lekkie lambda	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
25.	Rozpuszczalny receptor transferyny (sfTRF)	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
26.	Transferyna (TRF)	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
27.	Surowiczy amyloid A (SAA)	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD
28.	β-2- mikroglobulina	Krew żylna pobrana na „skrzep”**	Probówka próżniowa bez antykoagulantu- 1,2ml „biały korek” -IPCZD

Objaśnienia: * krew pobrana na „skrzep”- probówka bez antykoagulantu ** temperatura pokojowa – Wg WHO 20-25°C

8. Standardem pobierania krwi żyłnej jest stosowanie systemów zamkniętych jednorazowego użytku. Używanie zestawów próżniowych zapewnia właściwą jakość próbek oraz zmniejsza ryzyko kontaktu osób pobierających, transportujących oraz wykonujących analizy z materiałem potencjalnie zakaźnym. Pobierając krew należy zwrócić uwagę na dobór probówki z odpowiednim antykoagulantem lub czynnikiem przyspieszającym wykrzepianie krwi.

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/PDI;QP2	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	<p style="text-align: center;">POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH</p>	Wydanie nr: 3 z dnia: 16.01.2020	
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA DIAGNOSTYKI IMMUNOLOGICZNEJ		Strona	Liczba załączników
		4 z 6	0
MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

9. Rodzaj i pojemność systemów zamkniętych jednorazowego użytku należy dostosować do ilości zleconych badań. Krew żylną „na skrzep” należy pobrać do:

- jednej probówki o pojemności 1,2 ml przy zleconych 1-3 parametrach
- jednej probówki o pojemności 2,7 ml przy zleconych - 4 -7 parametrach
- jednej probówki o pojemności 4,6 ml przy zleconych 8 lub więcej parametrach

Probówka musi być wypełniona krwią do określonej objętości, zgodnie ze wskazaniem producenta.


Pożądana objętość jest określona na każdej probówce kreską na naklejce do wpisania danych identyfikacyjnych pacjenta.

10. Należy zapobiegać hemolizie poprzez: odpowiedni dobór numeru igieł użytych do ukłucia, dostosowany do stanu żył pacjenta, nie „wyciskanie” krwi z naczynia żylnego, odpowiednie mieszanie probówek i niezamrażanie krwi pełnej.

11. Każdą probówkę, naczynie, do którego będzie pobierany materiał biologiczny osoba pobierająca zobowiązana jest wyraźnie oznakować w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację próbki, tj. imieniem i nazwiskiem pacjenta, datą urodzenia lub nr PESEL, symbolem komórki zlecającej badanie i datą pobrania. W przypadku braku nr PESEL oznaczamy numerem dokumentu potwierdzającego tożsamość pacjenta albo numerem identyfikacyjnym pacjenta albo kodem kreskowym. Powyższy sposób oznakowania probówek dotyczy również materiału dostarczanego spoza szpitala.

12. Do osób pobierających materiał biologiczny do badania wykonywanego w Pracowni Diagnostyki Immunologicznej w szczególności należy:

- A. Przy każdym pacjencie stosowanie nowej pary rękawiczek jednorazowego użytku tylko w celu pobrania materiału.
- B. Odkazanie preparatem antyseptycznym skóry w miejscu planowanego wkłucia, a następnie odczekanie około 30 sekund do momentu wyschnięcia preparatu antyseptycznego.
- C. Jednoznaczna identyfikacja i weryfikacja tożsamości pacjenta, od którego zostanie pobrany materiał.
- D. Oznakowanie, zgodnie ze zleceniem, pojemnika z materiałem.
- E. Sprawdzenie zgodności oznakowania ze zleceniem na wykonanie badania.
- F. Złożenie na zleceniu na badanie podpisu potwierdzającego pobranie materiału zgodnie z wymaganiami.

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/PDI;QP2			
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH		Wydanie nr: 3 z dnia: 16.01.2020		
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA DIAGNOSTYKI IMMUNOLOGICZNEJ			Strona	Liczba załączników	
			5 z 6	0	
MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA					

13. Postępowanie ze środkami użytymi do pobrania: sprzęt i wyroby medyczne stosowane przy pobieraniu materiału biologicznego należy poddać unieszkodliwianiu zgodnie z procedurą obowiązującą w placówce pobierającej materiał.

14. Warunki przyjęcia materiału do badań przez laboratorium:


- A. Próbkę muszą być właściwie oznakowane, by zapewnić ich prawidłową identyfikację. Próbki nieopisane nie zostaną przyjęte do laboratorium.
- B. Każda próbka przyjmowana do laboratorium jest oceniana pod kątem prawidłowości pobrania i odpowiedniej ilości materiału w stosunku do zleconego badania. Próbki nie spełniające warunków umożliwiających wykonanie zleconego badania nie zostaną przyjęte do laboratorium.
- C. Do każdej próbki musi być dołączone odpowiednie, prawidłowo wypełnione zlecenie. Próbki dostarczone bez zlecenia lub z niewłaściwie wypełnionym zleceniem nie zostaną przyjęte do laboratorium.

IV. Dokumenty powiązane i przywołane.

1. PX_ZMK;QP1 - Zlecenie badań laboratoryjnych.
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23.03.2006r. w sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych (Dz. U. 2019, poz. 1923).
3. Zarządzenie nr 34/18 dyrektora Instytutu "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka" w sprawie wprowadzenia Programu Gospodarki Odpadami w Instytucie "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka" oraz Zarządzenie nr 14/19 dyrektora Instytutu "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka" zmieniające zarządzenie nr 34/18 dyrektora Instytutu "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka" w sprawie wprowadzenia Programu Gospodarki Odpadami w Instytucie "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka"

VI. Wdrożenie procedury do stosowania

1. Kierownicy komórek organizacyjnych IPCZD oraz zleceniodawcy zewnętrzni objęci zakresem stosowania procedury, zobowiązani są do zapoznania z treścią procedury oraz zapoznania podległego personelu i nadzoru nad przestrzeganiem przez nich zawartych w niej zapisów.
2. Fakt zapoznania z niniejszą procedurą pracownicy potwierdzają podpisem.

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/PDI;QP2			
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH		Wydanie nr: 3 z dnia: 16.01.2020		
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA DIAGNOSTYKI IMMUNOLOGICZNEJ			Strona	Liczba załączników	
			6 z 6	0	
MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA					

Aktualizował:	Sprawdził:	Sprawdził:	Sprawdził:	Sprawdził:	Zatwierdził:
Asystent Naukowy	Specjalista ds. zarządzania jakością	Kierownik Zakładu Mikrobiologii i Immunologii Klinicznej	Z-ca Dyrektora ds. Klinicznych	Pełnomocnik Dyrektora ds. Systemu Zarządzania Jakością	Dyrektor Instytutu
mgr Renata Grzywa-Czuba	mgr Ewa Moczerno	prof. dr hab. n. med. Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat	dr hab. n. med. Bożenna Dembowska-Bagińska, prof. Instytutu	mgr Monika Lipiec	dr n. med. Marek Migdał
Data: 13.01.2020 Podpis i pieczęć: 	Data: 15.01.2020 Podpis i pieczęć: 	Data: 16.01.2020 Podpis i pieczęć: 	Data: Podpis i pieczęć: 	Data: 14.01.2020 Podpis i pieczęć: 	Data: 16.01.2020 Podpis i pieczęć: 